

Hands Up, Heads Up

בשלח תשע"ט

משנה ראש השנה פרק ג

[ז] התוקע לתוך הבור או לתוך הדות או לתוך הפיטס, אם קול שופר שמע, יצא. ואם קול הברה שמע, לא יצא.

וכן מי שהיה עובר אחורי בית הכנסת, או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת, ושמע קול שופר או קול מגילה, אם כון לבו, יצא. ואם לאו, לא יצא. אף על פי שזה שמע וזה שמע, זה כיוון לבו וזה לא כיוון לבו.

[ח] והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו' (שמות יז יא). וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה? אלא לומר לך: כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היו מתגברים; ואם לאו, היו נופלין.

כיוצא בדבר אתה אומר (במדבר כא ח): עשה לך שרף ושים אתו על נס, והיה כל הנשוק וראה אתו וחי. וכי נחש ממית, או נחש מחיה? אלא, בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את ליבם לאביהן שבשמים, היו מתרפאים; ואם לאו, היו נימוקים.

תפארת ישראל לח

ואם לאו היו נימוקים קמ"ל בין כשמתפלל שיצליח, כבמלחמת עמלק, או אפילו כשמתפלל רק להנצל מצרה כבנחשים השרפים, אין התפלה נשמעת כי אם כשמתכוון שיחזקהו ה' לעבודתו ית'.

פירוש הרמב"ם

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל נו': דיבר בכאן כפי מה שאנחנו צריכין בו במה שאנחנו בדרכו וכפי כוונת המסכתא:

אברהם יגל ר"ה כט.

יע"ס דלא ראה לפ' כפוי' הרשב"ה ז"ל יע"ס • ודאיתו
להרמב"ם שכתב ח"ל דבר ככהן בפיו מה שהנו כריכין בו
בפיו המסכתא כוונתו כזה דכיון דהנו עסוקים במס' ר"ס
דקורא יום תפלה ותחנונים לכך קאמר כן שישראל היו
מתפללים ולועקים היו מהרשאים וק"ל -

<p style="text-align: center;">גמרא ברכות לד:</p> <p>המתפלל צריך שיכוין את לבו בכולן ואם אינו יכול לכוין בכולן יכוין את לבו באחת א"ר חייא אמר רב ספרא משום חד דבי רבי באבות</p>	<p style="text-align: center;">גמרא ברכות ל:</p> <p>ר' חייא בר אבא צלי והדר צלי א"ל רבי זירא מאי טעמא עביד מר הכי? אילימא משום דלא כוון מר דעתיה והאמר ר"א לעולם ימוד אדם את עצמו אם יכול לכוין את לבו יתפלל ואם לאו אל יתפלל אלא דלא אדכר מר דריש ירחא ...</p>
<p style="text-align: center;">רמב"ם הל' תפילה פרק י</p> <p>מי שהתפלל ולא כיון את לבו יחזור ויתפלל בכונה ואם כיון את לבו בברכה ראשונה שוב אינו צריך. מי שטעה באחת משלש ברכות הראשונות חוזר לראש ...</p>	<p style="text-align: center;">רמב"ם הל' תפילה פרק ד</p> <p>[א] חמשה דברים מעכבין את התפלה אף על פי שהגיע זמנה: ... וכוונת הלב. [טו] כוונת הלב כיצד? כל תפלה שאינה בכונה אינה תפלה, ואם התפלל בלא כוונה חוזר ומתפלל בכונה. מצא דעתו משובשת ולבו טרוד אסור לו להתפלל עד שתתישב דעתו ... [טז] כיצד היא הכוונה? שיפנה את לבו מכל המחשבות, ויראה עצמו כאלו הוא עומד לפני השכינה. לפיכך צריך לישב מעט קודם התפלה כדי לכוין את לבו ואח"כ יתפלל בנחת ובתחנונים ולא יעשה תפלתו כמי שהיה נושא משאוי ומשליכו והולך לו לפיכך צריך לישב מעט אחר התפלה ואחר כך יפטר חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם תפלה ושעה אחת לאחר תפלה ומאריכין בתפלה שעה.</p>